خبر

روشنگری رئیسی درباره حساب‌های قوه قضاییه

آیت‌ا... سیدابراهیم رئیسی، رئیس قوه قضاییه همزمان با هفته قوه قضاییه در گفت‌وگوی زنده تلویزیونی به پرسش‌های مطرح درباره فعالیت‌های قوه قضاییه و برنامه‌های این نهاد پاسخ داد.

به گزارش میزان، یکی از مباحث مطرح شده در این گفت‌وگوی تلویزیونی، مربوط به حساب‌های بانکی پرحاشیه قوه قضاییه بود که در مقطعی تعداد آنها ۶۳ حساب عنوان شده بود. رئیسی در این زمینه گفت: آن حساب‌ها ۶۳ حساب نیست و این عدد درستی نبود که اعلام شد. این حساب‌ها امکانی برای قوه قضاییه بود که آنجایی که بودجه دولتی و مصوب نمی‌تواند مشکلات را حل کند، از آن برای رفع مشکلات و ارائه خدمات به مردم در قوه قضاییه استفاده کند. ما به دلیل همین ذهنیت‌هایی که در جامعه ایجاد شده، این حساب‌ها را به پنج حساب تقلیل دادیم و برای این‌که مردم عزیزمان در جریان باشند، سالانه هم درآمد از این حساب‌ها و هم هزینه‌های آن را برای عموم مردم اطلاع‌رسانی می‌کنیم.

رئیسی با بیان این‌که هیچگونه ناسلامتی در دستگاه قضایی قابل تحمل نیست، تاکید کرد: به هیچ عنوان اجازه نمی‌دهیم وکیل ناسالم، کارشناس ناسالم، قاضی ناسالم، ضابط ناسالم، کارمند ناسالم و هر کسی که با پرونده مرتبط است، مطلقا به‌صورت ناسالم در این روند حضور داشته باشد.

وی با اشاره به اعلام برخورد با ۶۰ قاضی متخلف گفت: این آغاز کار است. در این باره کمیسیون تعیین صلاحیت را فعال کردم و تاکنون دو سه جلسه هم تشکیل شده است و دادگاه عالی صلاحیت را بنده تشکیل می‌دهم و بخش‌های مختلف نظارتی در دستگاه قضایی در این زمینه فعال شده‌اند.

مجری برنامه در ادامه درخصوص نتایج بررسی «حادثه ندامتگاه تهران بزرگ» پرسید.

رئیس قوه قضاییه در پاسخ اظهار کرد: این قضیه دو نکته اساسی دارد؛ یکی بحث جنایتی است که در آنجا انجام شده و طبیعتا باید این پرونده در دادسرا سریع رسیدگی می‌شد که در اسرع وقت رسیدگی و کیفرخواست صادرشد و مساله دیگر که از این مهم‌تر است، مساله غفلت یا کوتاهی است که ماموران و مسؤولان زندان کرده باشند که بیشتر مورد توجه ماست. ما حتما مسؤولی را که در این رابطه سهل انگاری و غفلت کرده باشد، برکنار خواهیم کرد و برخورد ما در حد توبیخ نیست و برکنار می‌کنیم و دستور این قضیه را در ذیل گزارشی که برایم ارسال شد، داده ام و این کار ان شاءا... اتفاق می‌افتد.

رئیس قوه قضاییه تاکید کرد: ما باید با حوادث سریع، دقیق و کاملا حق خواهانه برخورد کنیم. باید بررسی کنیم چرا باید زمینه وقوع این‌گونه حوادث وجود داشته باشد.

اولین مسؤولی خواهم بود که اموالم را به مردم اعلام می‌کنم

وی در پاسخ به سؤال دیگری درباره رسیدگی به اموال مسؤولان گفت: دراین قانونی که در مجلس تصویب و در مجمع تشخیص نهایی شد، پیش‌بینی شده همه مسؤولان فهرست اموالشان را در اختیار قوه قضاییه بگذارند و سامانه‌ای پیش‌بینی کرده‌ایم که ظرف دو ماه که قبلا اعلام کرده‌ایم، فعال خواهد شد.

رئیسی گفت: پیش‌بینی شده فهرست اموال را همه مسؤولان به رئیس قوه قضاییه اعلام کنند و رئیس قوه قضاییه به جایگاهی که رهبری معظم انقلاب اسلامی تعیین می‌کنند، اعلام کند و من اولین کسی خواهم بود که به این قانون عمل خواهم کرد و علاوه بر این‌که فهرست اموال را به رهبر معظم انقلاب اعلام می‌کنم، آن را به اطلاع مردم هم می‌رسانم. البته در قانون موضوع اخیر به عنوان وظیفه‌ای که بنده دارم ذکر نشده است؛ اما من خودم می‌خواهم به‌صورت شفاف علاوه بر رهبر معظم انقلاب اسلامی مردم نیز در جریان این فهرست اموال باشند.

اعاده اموال نامشروع با اولویت پرونده ثروتمندان

نمایندگان مجلس در جریان بررسی طرح الحاق موادی به قانون اجرای اصل ۴۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران با ۱۴۱ رأی موافق، ۲۱ رأی مخالف و یك رأی ممتنع از ۲۱۶ نماینده حاضر با ماده ۳ این طرح موافقت کردند.

بر اساس این ماده در صورتی که پس از بررسی‌های لازم مطابق گزارش‌های مستند یا براساس دلایل و قرائن، دادستان عمومی و انقلاب مرکز استان تحصیل مال نامشروع از سوی اشخاص موضوع ماده ۱۶ این قانون و تبصره‌های آن را احراز کند، اعاده اموال نامشروع را با اولویت پرونده افرادی که دارای اموال نامشروع بیشتری هستند از دادگاه موضوع این قانون درخواست می‌کند.

طبق تبصره این ماده پرونده افراد موضوع ماده ۳۰۷ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۹۲/۱۲/۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی، توسط دادستان عمومی و انقلاب و دادگاه‌های ذی‌ربط تهران مورد بررسی قرار می‌گیرد. / خبرگزاری صداوسیما

دادگاه ۱۴ متهم پرونده ارزی

عکس: میزان

مروری بر پرونده‌های کلان قضایی که توسط قوه قضاییه در دست رسیدگی است

دانه درشت‌ها در صف

فتاح غلامی

سیاسی

گذشته از رسیدگی به دعاوی عمومی، دستگاه قضا گاه با پرونده‌هایی مواجه می‌شود که متهمان آن وابسته به نهادهای قدرت و ثروت هستند و به دلیل این وابستگی‌ها تصور می‌کنند در حاشیه امن قرار دارند. ورود عادلانه و موفق قوه قضاییه به این پرونده‌ها می‌تواند باعث ارتقای اعتماد عمومی نسبت به دستگاه‌های حاکمیتی شود. طی یکی دو سال اخیر قوه قضاییه جمهوری اسلامی ایران اهتمام ویژه‌ای نسبت به برخورد با پدیده فساد و رانت‌خواری داشته است و بیش از گذشته جدیت خود را برای رسیدگی به اتهامات دانه‌درشت‌ها نشان داده است. در این گزارش به بررسی برخی از مهم‌ترین پرونده‌های جاری در این زمینه پرداخته‌ایم.

پایان کار سلطان سکه

در سال ۹۶ و مدتی بعد از وقوع نوسانات شدید در بازار سکه و ارز، در پی گزارش‌های بانك مرکزی، وزارت اطلاعات و نیروی انتظامی و اطلاع‌رسانی مقامات قضایی خبر برخورد با عوامل مهم و موثر در اخلال ارزی و تلاطم بازار منتشر شد.

کمی بعد، عنوان شد شخصی به اسم وحید مظلومین که بعدا به سلطان سکه معروف شد و دستیارش محمداسماعیل قاسمی از جمله موثرترین فعالان غیرمجاز بازار سکه و ارز بوده‌اند. شبکه مظلومین با خرید و فروش عمده و کلان کاغذی و معاملات فردایی، بازار ارز و سکه را ملتهب کرده و از اقدامات غیرمجاز دیگر این شبکه خروج منابع مالی به صورت غیر قانونی از کشور بود.

مظلومین البته در سال‌های ۹۰ و ۹۱ نیز دستگیر شد و هفت ماه را در بازداشت به سر برد اما پس از آزادی دوباره به فعالیت‌های غیرمجاز خود ادامه داد و بعد از این‌که متوجه شد قوه قضاییه قصد برخورد با او و شبکه‌اش را دارد تا مرز مریوان رفت تا غیرقانونی از کشور خارج شود اما تیرش به سنگ خورد و ۲۴ به‌همن ۹۶ دستگیر شد.

پرونده این شبکه بعد از اتمام تحقیقات و صدور قرار مجرمیت و کیفرخواست به استناد مواد قانونی از جمله مواد ۱ و ۲ قانون مجازات اخلالگران در نظام اقتصادی کشور در شعبه دوم دادگاه ویژه رسیدگی شد و اعضای دستگیرشده این شبکه شامل وحید مظلومین و محمداسماعیل قاسمی به اعدام و سایرین به حبس محکوم شدند. پس از طی روال عادی و رسیدگی مجدد این پرونده در شعبه ۴۱ دیوان عالی در نهایت با قطعیت حکم، مظلومین و قاسمی در سحرگاه چهارشنبه ۲۳ آبان ۹۷ اعدام شدند.

> قوه قضاییه در سال‌های اخیر احکام سنگینی در برخی پرونده‌های مفاسد اقتصادی صادر کرده است. آیت‌ا... رئیسی گفته برخورد عبرت‌آموز دستگاه قضا با مفسدان، ادامه خواهد یافت

اعدام سلطان قیر

سال ۹۷ سلطان دیگری هم اعدام شد که او را پدرخوانده بازار قیر می‌خواندند. حیدر باقری درمنی که تا پیش از این پرونده‌های قضایی مختلفی در زمینه قاچاق کالا و پولشویی با ارزش نجومی و پرونده معوقات بازپرداخت وام‌های بانکی و قاچاق شمش طلا داشت، در ۳۱ مرداد ۹۳ به اتهام افساد فی‌الارض بازداشت شد. او را به این جهت سلطان قیر می‌خواندند که در کلاهبرداری با ایجاد شبکه چند نفری از شرکت پالایش نفت جی به میزان ۳۲۲ میلیون و ۲۴۳ هزار و ۳۳۶ کیلوگرم قیر مشارکت داشت و علاوه بر این، اقدامات مجرمانه‌ای را نیز با ایجاد شبکه چند نفری از شرکت سهامی بیمه ایران، بانك ملی ایران، بانك گردشگری، شرکت سامان مجد، شرکت صرافی اقتصاد نوین و... انجام داده بود و در این مسیر رشوه‌های کلانی را می‌پرداخت. پرونده مذکور با ۳۳ متهم و ده شاکی در شعبه ۱۵ دادگاه عمومی و انقلاب به ریاست قاضی صلواتی در ۹ جلسه مورد رسیدگی قرار گرفت و در آخر باقری درمنی با عنوان مفسدفی‌الارض به اعدام محکوم و روز شنبه اول دی ۹۷ حکم اجرا شد. برای بقیه افراد دخیل در این پرونده نیز به تناسب حکم حبس در نظر گرفته شد.

متهمان سرشناس بانك سرمایه

یکی دیگر از پرونده‌های پرسر و صدای قضایی مربوط به ۴۰۰ متهم پرونده بانك سرمایه است که براساس مستندات بیش از ۱۴ هزار میلیارد تومان از سرمایه فرهنگیان کشور را از بین برده است.

در اولین مرحله رسیدگی‌های قضایی، پرونده علی بخشایش، پرویز کاظمی و محمدرضا توسلی در شعبه سوم دادگاه ویژه جرایم اقتصادی در چهار جلسه علنی و به ریاست قاضی مسعودی مقام رسیدگی شد. بدهی این سه متهم حدود ۳۰۰۰ میلیارد تومان عنوان شده است. پس از پایان رسیدگی به این مرحله از پرونده، ۲۷ اسفند سال گذشته اعضای هیأت مدیره بانك سرمایه، علی بخشایش، پرویز کاظمی و محمدرضا توسلی هرکدام به ۲۰ سال حبس، تحمل ۷۴ ضربه شلاق در انظار عمومی و محرومیت دائم از مشاغل دولتی محکوم شدند. در مرحله دوم رسیدگی به این پرونده؛ حسین هدایتی و ده متهم دیگر در شش جلسه و در شعبه سوم دادگاه ویژه رسیدگی به پرونده اخلالگران ارزی و اقتصادی محاکمه شدند. بر این اساس، حسین هدایتی به جرم اخلال عمده در نظام پولی کشور به تحمل ۲۰ سال حبس و محرومیت دائم از به‌کارگیری در خدمات دولتی و رد مال معادل ۴۸۸ میلیارد تومان به نفع بانك سرمایه و تحمل ۷۴ ضربه شلاق در انظار عمومی محکوم شد. در دور سوم رسیدگی این پرونده، رسیدگی به اتهامات سیدهادی رضوی و احسان دلاویز، دو نفر از تسهیلات گیرندگان بانك سرمایه و ۲۹ نفر از مدیران وقت این بانك در این دادگاه در حال برگزاری است که در جلسات گذشته، آخرین دفاعیات سیدهادی رضوی و احسان دلاویز اخذ شد.

برخورد با قاچاقچیان خودرو

یکی از پرونده‌های مهم مفاسد اقتصادی، قاچاق سازمان یافته خودرو بود. با بالا گرفتن ماجرا رئیس جمهور گزارشی از وزارت صمت، اطلاعات و بازرسی ریاست جمهوری درباره وقوع تخلف در واردات و فروش خودروی خارجی دریافت کرد و همچنین از قوه قضاییه خواست با اتخاذ ترتیبی با دقت، سرعت و خارج از نوبت به این پرونده‌ها رسیدگی شود. علاوه بر این، خبرها حاکی از این بود که فساد هماهنگی از طریق مشارکت چند نفر از کارگزاران دولتی و شرکت‌های واردکننده خودرو و یك شرکت رایانه‌ای صورت گرفته است. رئیس قوه قضاییه وقت نیز از بازجویی برخی مدیران وزارت صنعت درباره واردات خودرو و احضار برخی مدیران شرکت‌های واردکننده خودرو در کشور خبر داد. به گفته عباس جعفری دولت‌آبادی، دادستان وقت تهران، این پرونده ۲۸ متهم داشت که یکی از متهمان به نام فرشته تنگستانی قبل از تشکیل پرونده از کشور خارج شد. اخبار رسمی حاکی از این بود که چهار مقام دولتی در پرونده اصلی و یك مقام دولتی در پرونده بندرعباس بازداشت شدند.

این چند نفر

حسین فریدون

حسین فریدون، برادر رئیس جمهور از جمله چهره‌هایی است که درباره او حرف و حدیث‌های زیادی مطرح می‌شود. منتقدان او از مدت‌ها قبل نسبت به برخی فعالیت‌های اقتصادی منسوب به او به اظهار نظر پرداختند و حتی درباره حضور او در تیم هسته‌ای اعتراضاتی داشتند. پس از طرح مطالب فراوان نهایتا رسیدگی به پرونده فریدون در قوه قضاییه آغاز شد و بالاخره اولین جلسه رسیدگی به اتهامات حسین فریدون و مرتبطان وی در شعبه ۱۰۵۷ مجتمع قضایی کارکنان دولت در روز ۳۰ به‌همن ۹۷ به ریاست قاضی عالیشاه برگزار شد. در این جلسه که حسین فریدون و چهار نفر از مرتبطان به همراه وکلای خود حضور داشتند، نماینده دادستان کیفرخواست پرونده را قرائت کرد. از محتوای جلسه و کیفرخواست قرائت شده و همچنین دفاعیات متهمان به خاطر غیرعلنی بودن دادگاه خبری منتشر نشد و برخی از رسانه‌ها هم به نقل از منابع آگاه به گمانه‌زنی درباره نوع اتهامات پرداختند. بعد از برگزاری چند جلسه رسیدگی به پرونده مذکور، در ۱۴ اردیبهشت ۹۸، حمیدرضا حسینی، سرپرست مجتمع قضایی کارکنان دولت اعلام کرد، فریدون در حکم دادگاه در ارتباط با برخی اتهامات تبرئه و در ارتباط با بخش دیگری از اتهامات، به حبس محکوم شده است.

به‌گفته حسینی، حکم صادر شده برای فریدون بدوی و غیرقطعی است و او می‌تواند خواهان تجدیدنظر در حکم صادره شود. آخرین خبر رسمی درباره این پرونده از سوی غلامحسین اسماعیلی، سخنگوی قوه قضاییه در چهارمین نشست خبری‌اش اعلام شد به‌گفته وی، پرونده برادر رئیس‌جمهور به دادگاه تجدیدنظر رفته است.

مهدی جهانگیری

قوه قضاییه نشان داده در رسیدگی به پرونده‌های مفاسد اقتصادی، درگیر ملاحظات سیاسی نمی‌شود. پرونده اتهامی مهدی جهانگیری، برادر اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس جمهور یکی از این موارد است. مهر سال ۹۶، خبر بازداشت مهدی جهانگیری در کرمان در برخی رسانه‌ها منتشر شد. اتهام وی که نایب‌رئیس اتاق بازرگانی تهران بود، مسائل مالی عنوان شد. پس از گذشت مدت زمانی پرونده وی برای ادامه رسیدگی به تهران منتقل شد. رسیدگی به پرونده جهانگیری همچنان ادامه دارد و این فرد اکنون با قرار وثیقه آزاد است.

حمیدرضا بقایی

حمیدرضا بقایی، معاون اجرایی رئیس جمهور در دولت دهم بعد از طرح چند مورد اتهامی و جنجال‌های رسانه‌ای با رای دادگاه بابت تصرف غیرقانونی در اموال دولتی شامل ۷۰۳ سکه تمام بهار آزادی، ۱۸۴۲ قطعه نیم‌سکه، ۱۵ سکه دو و نیم، مبلغ ۲۱/۱۷۵/۳۰۰/۰۰۰ ریال وجوه نقدی و ۴۵۲/۵۱۰/۰۰۰ تومان کارت هدیه به ۱۵ سال حبس و جزای نقدی، بابت اختلاس به مبلغ ۳/۷۶۶/۵۰۰ یورو و ۵۹۰ هزار دلار به ۱۵ سال حبس و جزای نقدی معادل ۴۳۳ میلیارد و ۲۱۲ میلیون ریال و انفصال دائم از خدمات دولتی و رد مال در حق دولت محکوم شد. پس از تأیید حکم دادگاه بدوی در دادگاه تجدیدنظر استان تهران و قطعیت آن و همچنین ابلاغ حکم صادره، مأموران پلیس روز سه‌شنبه ۲۲ اسفند ۱۳۹۶ نسبت به دستگیری و معرفی وی برای اجرای حکم صادره از جمله ۱۵ سال حبس و ۴۳ میلیارد تومان جزای نقدی اقدام کردند.

همچنین حمید بقایی ۱۱ شهریور سال ۹۷ نیز به اتهام توهین در شعبه ۱۰۵۹ دادگاه کیفری دو ویژه رسیدگی به جرایم کارکنان دولت محاکمه شد که پس از رسیدگی در این پرونده نیز به شش ماه دیگر حبس تعزیری محکوم شد.

اسفندیار رحیم‌مشایی

اسفندیار رحیم‌مشایی جزو چهره‌های حاشیه‌ساز دولت‌های نهم و دهم و از نزدیك‌ترین چهره‌ها به محمود احمدی‌نژاد بود. این نامزد رد صلاحیت‌شده انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۹۲، در سال ۹۷ با اتهامات اجتماع و تبانی برای ارتکاب جرم علیه امنیت کشور، تبلیغ علیه نظام و توهین به مقامات قضایی به شش سال و نیم حبس محکوم شد و اکنون در حال گذراندن دوران محکومیت خود است.

پرونده‌ای برای سیف و عراقچی

با شروع تلاطم ارزی در کشور در سال ۹۷، مسببان این وضعیت از سوی قوه قضاییه مورد برخورد قرار گرفتند. در ۱۴ مرداد ۹۷ بود که محسنی اژه‌ای، معاون اول قوه قضاییه از بازداشت احمد عراقچی، معاون ارزی بانك مرکزی خبر داد. در سوم آذر سال گذشته نیز جعفری دولت‌آبادی، دادستان وقت تهران در تشریح آخرین وضعیت متهمان پرونده ارزی تصریح کرد پرونده سیداحمد عراقچی و متهم سالار آقاخان با صدور کیفرخواست به دادگاه ارسال شده است. محسنی اژه‌ای در ۱۸ آذر ۹۷ عنوان کرد نوع اتهام عراقچی به گونه‌ای است که در دادگاه‌های ویژه مورد بررسی قرار می‌گیرد. تقریبا همزمان با دستگیری معاون ارزی بانك مرکزی، خبرهایی درباره ممنوع‌الخروج شدن ولی‌ا... سیف، رئیس پیشین این بانك منتشر شد. پرونده عراقچی تا مرحله صدور کیفرخواست نیز پیش رفت و به دادگاه ارسال شد، اما ظاهرا برای رفع نقص به دادسرا بازگردانده شده است.

اسماعیلی، سخنگوی قوه قضاییه چند روز قبل در پاسخ به سؤالی مبنی بر این‌که بار اول ارجاع پرونده عراقچی به دادسرا به دلیل عدم تحقیقات از آقای سیف اعلام شد، الان که از سیف هم تحقیقات شده، علت نقص پرونده چیست، گفت: چه در ارتباط با خود افراد مطروحه در پرونده و چه در ارتباط با سایر بخش‌ها، از نظر دادگاه تحقیقات پرونده کامل نبوده و مواردی را هم دادگاه احصا و به دادسرا اعلام کرده که این تحقیقات تکمیل شود.